

یک لایحه جدید برای حل مشکلات فعلی قانون چک در دستور کار مجلس قرار گرفت

تکالیف قانون چک در سه دسته خلاصه شده که بر طبق آن، برخی از بخش‌ها قرار بود در سال ۹۷ اجرایی شده و اجرای برخی دیگر به سال ۹۸ موکول شد...

تکالیف قانون چک در سه دسته خلاصه شده که بر طبق آن، برخی از بخش‌ها قرار بود در سال ۹۷ اجرایی شده و اجرای برخی دیگر به سال ۹۸ موکول شد، اگرچه بخش عمده‌ای از مواردی که در سال ۹۸ قرار بود اجرایی گردند، عملیاتی نشده است.

به گزارش «تابناک» نکته قابل توجه آن است که بخش عمده‌ای از مواردی که قرار بود در سال ۹۸ اجرایی شود و اجرای آن موکول به بعد شده، کماکان قابلیت اجرایی ندارند و دولت در این زمینه از برنامه عقب است؛ این در حالی است که تکالیف سال ۹۷ اجرایی شده و تنها بخش عمده‌ای در مورد ماده ۵ مکرر و سامانه‌ای که باید محرومیت‌های مرتبط با بدهکاران بانکی را اجرایی کند و وجوهی که این افراد در کل شبکه بانکی دارند را در قالب یک سامانه متمرکز نماید، هنوز اجرایی نشده است.

یاسر مرادی کارشناس حقوق بانکی ضمن بیان این مقدمه در گفتگویی با بیان اینکه هنوز این زیرساخت فراهم نشده که این سامانه وجوهی که بدهکاران بانکی در کل شعب بانک‌ها دارند را مسدود نماید، تصریح کرد: بر این اساس، بانک مرکزی برای پر کردن این خلاء، از ظرفیت دستورالعمل‌های حساب جاری برای اجازه دادن به مشتری برای برداشت از حساب در خود بانک استفاده می‌کند.

وی در خصوص تکالیفی که قرار بود از ۲۲ آذر ۹۹ اجرایی شود و اجرای آن به هر دلیلی به تعویق می‌افتد نیز، اظهار داشت: بخشی از این موارد به دلیل شرایط کرونا و بخشی به دلیل فراهم نبودن زیرساخت‌های لازم و بخشی دیگر به دلیل عدم فرهنگ سازی لازم در این رابطه به تعویق می‌افتد و به مرور و به صورت پلکانی اجرایی خواهد شد؛ البته باید به این نکته هم اشاره کرد که قانون وقتی می‌گوید که ۲۲ آذرماه باید «قانون چک» به صورت کامل اجرایی شود، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های بانک مرکزی تاب‌مقابله با آن را ندارد و اگر بانک مرکزی بخواهد بخشنامه ۲۹۸۱۹۶/۹۹ که مورخ ۱۹/۹/۹۹ صادر شده است را اجرایی کند، یا باید برای اجرای این موارد و تعویق تکالیف قانونی مصوبه ستاد ملی کرونا را بگیرد یا متن قانون چک در مجلس را تغییر دهد.

مرادی گفت: نمایندگان مجلس به دلیل عدم آمادگی بانک مرکزی در اجرای برخی از مفاد قانون چک، طرحی را در دستور کار مجلس قرار داده‌اند که هفته آینده قرار است بررسی و تصویب شود که در این صورت، بخشی از این مشکلات عدم اجرای قانون مرتفع خواهد شد.

این کارشناس حقوق بانکی خاطرنشان کرد: مهمترین بخش اجرایی این بخشنامه آن است که باید سامانه صدور چک عملیاتی شده و چک نباید در وجه حامل باشد؛ ضمن اینکه این موضوع صرفاً به دسته چک‌هایی تعمیم داده می‌شود که جدید صادر خواهند شد. همچنین صدور چک‌هایی که از ۲۰ دیماه ۹۹ به بعد در اختیار مردم قرار می‌گیرند، باید صرفاً در سامانه صیاد باشند.

مرادی گفت: همچنین نقل و انتقال فیزیکی این چک‌ها هم مجاز دانسته شده؛ ولی حتماً باید تاریخ انقضای سه ساله روی آن درج شده و امکان در وجه حامل نخواهند داشت.

وی اظهار داشت: چک باید صرفاً از طریق سامانه صیاد صادر شده و دارای کد رهگیری و کد یکتا باشد؛ ضمن اینکه در مورد شیوه‌های رفع سوءاثر در چک نیز که قبلاً اجرایی شده بود؛ مجدد در بخشنامه اخیر نیز مورد تأکید واقع شده و از سوی دیگر، اعمال محرومیت‌ها برای صادرکنندگان چک برگشتی نیز اعمال شده و آنها امکان افتتاح حساب و دریافت کارت بانکی جدید، وام بانکی، اعتبارات اسنادی و نیز ضمانت‌نامه‌ها را نخواهند داشت.

مرادی ادامه داد: همچنین کلیه حساب‌ها و کارت‌های بانکی و هر مبلغی که متعلق به صادرکننده چک باشد، مسدود شده و به میزان مبلغ کسری چک، از آنها اجازه برداشت داده خواهد شد. از سوی دیگر، افرادی که تاجر بوده و ورشکسته اعلام شده‌اند، امکان دریافت دسته چک را ندارند؛ اگرچه باید سامانه‌هایی که بین بانک مرکزی و قوه

قضائیه تدارک دیده شود، هنوز تکمیل نشده اند.

وی اظهار داشت: اگر بانکی به وظایف خود عمل نکند و خساراتی از بابت عدم اجرای قانون چک به افرادی وارد نماید، حسب مورد مسئول جبران خسارت افراد خواهد بود.

به اذعان کارشناسان، اگر قانون چک به درستی اجرایی و بر اساس تمام اجزای تعیین شده در آن عملیاتی گردد، می توان امیدوار بود که تخلفات ناشی از دست به دست شدن چک ها و عدم ردیابی مسیرهای هزینہ کرد وجوه آن به حداقل برسد و فرد صادرکننده چک، پاسخگوی چک صادره خود باشد. به همین دلیل است که بانک مرکزی با طراحی سامانه صیاد، تلاش کرده تا چک ها را از مرحله صدور تا زمانی که مجدد برای پرداخت نهایی به بانک برمی گردد، به دقت رصد کرده و از سلامت گردش آنها مطمئن شود.

نکته حائز اهمیت دیگر آن است که مدت زمان اعتبار یک چک بیش از سه سال نخواهد بود تا به گردونه ای پایان دهد که بعضاً یک چک را تا ده سال هم خارج از بانک و در گردش نگاه می داشت؛ اما بر طبق قانون جدید، مدت اعتبار یک چک صادره، بیش از ۳ سال نخواهد بود و ظرف این مدت چک باید به بانک برگردد و دوره حیات آن به پایان رسد.